

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 25 czerwca 2015 r. powód M. G. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w R. kwoty 100.000 zł odszkodowania – zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu powód wskazał, iż jego roszczenie wywodzi się ze sprawy sygn. akt II K 771/07, która toczyła się przed Sądem Rejonowym w R.. W sprawie tej Sąd skazał go na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności. Powód stwierdził, iż w w/w sprawie Sąd nie załączył do akt wszystkich dowodów naprawienia przez powoda szkody, co pozbawiło powoda możliwości skorzystania z instytucji przewidzianej w art. 295 par. 1 kodeksu karnego. (pозew –k.3-4 odwrót)

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2015 r. Sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości i ustanowił dla niego adwokata z urzędu. (postanowienie –k.17)

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczeń powoda na podstawie art. 442 KC. Podniósł ponadto, że brak jest bezprawności w działaniu organów Skarbu Państwa i pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. (odpowiedź na pozew –k.46-52)

Na rozprawie w dniu 4 grudnia 2015 r. pełnomocnik powoda sprecyzował, że powód dochodzi zadośćuczynienia z tytułu wyrządzenia mu krzywdy i pozbawienia wolności wskutek wyroku wydanego w sprawie II K 771/07. (protokół –k.70)

Pozwany podtrzymał swoje stanowisko. (protokół –k.70 odwrót)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Przeciwko powodowi M. G. prowadzone było postępowanie karne w sprawie sygn. akt II K 771/07 przez Sąd Rejonowy w R.. Powód był oskarżony o to, że w okresie od 8 do 12 lutego 2007 r. w R., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie w błąd pracownika hotelu (...) co do zamiaru uregulowania należności za nocleg wynajął pokój numer (...), za który nie uregulował należności, czym doprowadził hotel (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 720 zł tj. o czyn z art. 286 par. 1 KK oraz o to, że w okresie od 21 do 22 lutego 2007 r. w R., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie w błąd pracownika hotelu (...) co do zamiaru uregulowania należności za nocleg wynajął pokój nr (...), za który nie uregulował należności czym doprowadził hotel (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 205 zł tj. o czyn z art. 286 par. 1 KK. (akt oskarżenia – k.73-74 akt II K 771/07)

Przedsiębiorstwo Usługowe (...) poinformowało Sąd Rejonowy w R. pismem z dnia 7 maja 2008 r., że powód uiścił kwotę 205 zł za nocleg w dniach 21-22.02.2007 r. w pokoju nr (...) przekazem pocztowym w dniu 29.04.2008 r. (pismo –k.151 akt II K 771/07)

Wyrokiem z dnia 23.06.2008 r. Sąd Rejonowy w R. uznał powoda za winnego popełnienia zarzucanych mu przestępstw z art. 286 par. 1 KK, przy przyjęciu, iż dopuścił się ich działając ciągiem przestępstw i za to na podstawie art. 286 par. 1 KK w związku z art. 91 par. 1 KK skazał powoda na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i na karę grzywny. (wyrok –k.180 akt II K 771/07)

W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że oskarżony w dniu 29 kwietnia 2008 r. uregulował płatność w w/w hotelu za pobyt w dniach 21-22 lutego 2007 r. (uzasadnienie –k.188)

Wyrok z uzasadnieniem wydany w sprawie II K 771/07 został powodowi doręczony w dniu 5 sierpnia 2008 r. (pokwitowanie odbioru –k.197)

Do apelacji wniesionej w sprawie karnej przez obrońcę oskarżonego została dołączona kopia dowodu uiszczenia przez powoda kwoty 500 zł na rzecz Hotelu (...). (kopia dowodu wpłaty –k.202)

Na rozprawie apelacyjnej obrońca oskarżonego złożył dowód wpłaty przez oskarżonego na rzecz hotelu (...) kwoty 220 zł, co zostało odnotowane w protokole rozprawy. (protokół –k.221 odwrót)

Wyrokiem z dnia 12 stycznia 2009 r. Sąd Okręgowy w G.Wydział V Karny Zamiejscowy w W. utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w R.z dnia 23 czerwca 2008 r. sygn. akt II K 771/07, uznając apelację za oczywiście bezzasadną. (wyrok –k.222 akt II K 771/07)

Powód był wcześniej karany za przestępstwo z art. 284 par. 2 KK i art. 286 par. 1 KK. (wyroki –k.58,59 akt II K 771/07)

W dniu 13 października 2009 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Ł.wydał wyrok łączny, obejmujący wyrok Sądu Rejonowego w R.z dnia 23 czerwca 2008 r., sygn. akt II K 771/07 oraz 13 innych wyroków. (wyrok łączny – k.278-279 odwrót akt II K 771/07)

Powód zwrócił się do Rzecznika Praw Obywatelskich z wnioskiem o wniesienie kasacji od wyroku Sądu Okręgowego w G.Wydział V Karny Zamiejscowy w W. z dnia 12 stycznia 2009 r. (sygn. akt V Ka 672/08), utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w R.z dnia 23 czerwca 2008 r. (sygn. akt II K 771/07). Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdził, że analiza dokumentacji sprawy nie dostarczyła podstaw do wniesienia kasacji. (pismo Biura Rzecznika Praw Obywatelskich –k.63-64)

Adwokat z urzędu wyznaczony do sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania w sprawie Sądu Rejonowego w R.sygn. akt II K 771/07 pismem z dnia 7 października 2014 r. powiadomił Sąd, że nie znalazł podstaw do złożenia wniosku o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w G.Wydział V Karny Zamiejscowy w W. z dnia 12 stycznia 2009 r. sygn. akt V Ka 672/08. (pismo –k.67-69)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz w załączonych aktach sprawy II K 771/07. Zeznania powoda nie wniosły nic istotnego do sprawy. W kwestiach dotyczących dołączenia do akt sprawy karnej dowodów wpłat oraz dowiedzenia się o tych okolicznościach przez powoda zeznania powoda są sprzeczne z treścią dokumentów, a przez to niewiarygodne.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż zasadny jest podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia. Zgodnie z art. 442⁽¹⁾ par. 1 KC roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, przy czym termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Zakładając hipotetycznie (zgodnie z twierdzeniami pozwu), że szkoda (w postaci wymierzenia powodowi zbyt surowej kary) została wyrządzona przez Sąd Rejonowy w R.wyrokiem z dnia 23 czerwca 2008 r. wydanym w sprawie sygn. akt II K 771/07, powód dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia w dacie otrzymania uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego w R., co nastąpiło w dniu 5 sierpnia 2008 r. (dowód doręczenia –k.197 załączonych akt II K 771/07). Zatem trzyletni termin przedawnienia rozpoczął bieg najpóźniej w dniu 5 sierpnia 2008 r., a upłynął z dniem 5 sierpnia 2011 r. Pozew w niniejszej sprawie wpłynął do Sądu 25 czerwca 2015 r., a więc niemal 4 lata po upływie terminu przedawnienia.

Skuteczne podniesienie zarzutu przedawnienia jest więc wystarczające do oddalenia powództwa bez konieczności ustalenia czy zachodzą przesłanki odpowiedzialności pozwanego w świetle art. 417 KC: a) bezprawność działania pozwanego, b) związek przyczynowy między działaniem pozwanego a ewentualną szkodą, c) szkoda i jej wysokość. Na wypadek, gdyby Sąd II instancji nie podzielił poglądu Sądu Okręgowego w zakresie przedawnienia zostaną jednak przeprowadzone poniższe rozważania w zakresie spełnienia przesłanek odpowiedzialności pozwanego.

Powództwo podlegałoby oddaleniu nawet niezależnie od faktu przedawnienia roszczenia. Powód upatruje przyczyny doznanej przez siebie krzywdy (ostatecznie zostało sprecyzowane, że powód dochodzi zadośćuczynienia) w wydaniu przez Sąd Rejonowy w R.wyroku w sprawie II K 771/07, utrzymanego w mocy przez Sąd Okręgowy w G., Wydział Zamiejscowy w W.. Przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej za szkodę wyrządzoną przez wydanie niezgodnego z prawem orzeczenia sądowego jest stwierdzenie tej niezgodności z prawem we właściwym postępowaniu, a zatem uzyskanie prejudykatu, którym powód nie dysponuje. Środkiem prawnym mającym na celu kontrolę orzeczeń sądów powszechnych z punktu widzenia legalności jest skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 417⁽⁽¹⁾⁾ par. 2 zd. 1 KC). W przypadku postępowania karnego przyjmuje się, że stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu może nastąpić w trybie wznowienia postępowania (art. 540 KPK) lub w wyniku wniesienia kasacji. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 września 2002 r., sygn. akt V CKN 1248/00 (OSP z 2002 r. nr 10) wskazał, że w postępowaniu o zasądzenie odszkodowania sąd jest związany prawomocnymi orzeczeniami wydanymi w postępowaniu stanowiącym według powoda źródło szkody. Postępowanie o zasądzenie odszkodowania nie może stać się nieprzewidzianym w porządku prawnym trybem wzruszenia prawomocnych orzeczeń. Zaprzeczałoby to konstytucyjnej zasadzie państwa prawa oraz podległości sędziów ustawom. Zgodnie z prezentowanymi w orzecznictwie poglądami, niezgodność z prawem, powodująca powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim przypadku wyrokowi sądu można przypisać cechy bezprawności. Jeżeli sąd nie wykracza poza obszar przyznanej mu swobody, nie pozostaje w kolizji z własnym sumieniem oraz prawidłowo dobiera standardy orzecznicze, to działa w ramach porządku prawnego nawet wtedy, gdy wydany wyrok można ocenić jako obiektywnie niezgodny z prawem. Przyjęcie odmiennego zapatrywania stwarzałoby zagrożenie dla takich wartości jak stabilność obrotu prawnego, swoboda sądu w ocenie materiału dowodowego i stosowaniu prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r. sygn. akt IV CNP 14/11, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 10 lutego 2012 r., sygn. akt I ACa 1414/11, LEX nr 1130074).

Niezależnie nawet od powyższego, twierdzenia powoda o odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za wydane orzeczenie Sądu Rejonowego w R.są niezasadne. Nie ma żadnych okoliczności pozwalających na stwierdzenie bezprawności powyższego wyroku.

Twierdzenia powoda, że Sąd karny, wydając wyrok, nie wziął pod uwagę złożonych przez powoda w toku postępowania karnego dowodów wpłaty (naprawienia szkody) są nieprawdziwe. Przedsiębiorstwo Usługowe (...) poinformowało pismem z dnia 7 maja 2008 r., że powód uiścił kwotę 205 zł za nocleg w dniach 21-22.02.2007 r. w pokoju nr (...) przekazem pocztowym w dniu 29.04.2008 r. Z uzasadnienia wyroku Sądu I instancji wynika, że Sąd ten wziął pod uwagę wpłatę powyższej kwoty. Do momentu wydania wyroku przez Sąd I instancji powód nie podnosił, że wpłacił dalsze kwoty. W aktach karnych (k.202) znajduje się kopia dowodu wpłaty na kwotę 500 zł załączona dopiero do apelacji obrońcy oskarżonego (powoda). W protokole rozprawy apelacyjnej (k.221 odwrót akt karnych) odnotowane zostało złożenie dowodu wpłaty ostatniej kwoty 220 zł (dowód wpłaty kwoty 220 zł znajduje się w kopercie k.449 akt). Nieprawdziwe jest więc również twierdzenie powoda, że Sądy karne rozpoznające jego sprawę nie dołączyły do akt sprawy dowodów na dokonanie przez powoda wpłat celem naprawienia szkody. Sądy obydwu instancji wydając wyroki miały wiedzę na temat dokonanych na datę wyrokowania wpłat i brały je pod uwagę. Sąd I instancji w dacie wyrokowania nie wiedział jedynie o wpłacie kwoty 500 zł ponieważ powód Sądu o tej wpłacie nie poinformował. Nie może być zatem mowy o jakiegokolwiek bezprawności w działaniu sądów karnych orzekających w sprawie II K 771/07.

Wobec powyższego bezprzedmiotowe jest prowadzenie rozważań na temat związku przyczynowego i ewentualnej szkody (krzywdy) po stronie powoda. Marginalnie można wskazać, że skorzystanie przez sąd karny z możliwości

nadzwyczajnego złagodzenia kary ma charakter fakultatywny (art. 295 par. 2 KK), a powód był uprzednio karany za czyny podobnego rodzaju. Ponadto przedmiotowy wyrok Sądu Rejonowego w R. został objęty wyrokiem łącznym, obejmującym jeszcze 13 innych wyroków. Kara wymierzona powodowi przez Sąd Rejonowy w R. była więc tylko jednym z elementów łącznego wymiaru kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec powoda.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 KPC w związku z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2009 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Powód przegrał proces w całości, jest więc zobowiązany zwrócić pozwanemu koszty zastępstwa procesowego w wysokości odpowiedniej do wartości przedmiotu sporu.

Sąd przyznał pełnomocnikowi z urzędu powoda koszty nieopłaconej pomocy prawnej, powiększone o podatek VAT. Wobec tego, iż powód, który był zwolniony od kosztów sądowych przegrał sprawę, koszty te zostaną pokryte przez Skarb Państwa.